

РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

**О Н О В Л Е Н Н Я З М І С Т У , Ф О Р М Т А
М Е Т О Д І В Н А В Ч А Н Н Я І В И Х О В А Н Н Я
В З А К Л А Д А Х О С В І Т И**

Збірник наукових праць

**Наукові записки
Рівненського державного гуманітарного університету**

**Випуск 13 (56)
Частина II**

Заснований в 1996 році

Рівне – 2016

Особле — змісту, форм та методів навчання і виховання в закладах освіти: Збірник наукових праць. **Наукові записки Рівненського державного гуманітарного університету. Випуск 13 (56). Частина II.** — Рівне: РДГУ, 2016. — 154 с.

Збірник наукових праць підготовлено за матеріалами Всеукраїнської науково-практичної конференції «Становлення і розвиток особистості людини як суб'єкта власного життя» (до 70-ліття з дня народження С.Пальчевського), організованої Управлінням освіти і науки Рівненської обласної державної адміністрації, Рівненським державним гуманітарним університетом і Рівненським обласним інститутом післядипломної педагогічної освіти 10-11 березня 2016 року та містить статті з питань акмеологічного підходу в становленні й розвитку майбутнього фахівця та навчально-виховного простору інноваційної освіти.

Матеріали можуть бути корисними для науковців, практичних працівників, вихователів та вчителів, викладачів та студентів вищих навчальних закладів.

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Головний редактор:

Вербець Владислав Володимирович – доктор педагогічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет).

Заступник головного редактора:

Янцур Микола Сергійович – кандидат педагогічних наук, професор (відповідальний редактор) (Рівненський державний гуманітарний університет).

ЧЛЕНИ РЕДАКЦІЙНОЇ КОЛЕГІЇ:

Бех Іван Дмитрович – доктор психологічних наук, професор, дійсний член НАПН України (Інститут проблем виховання АПН України);

Безкоровайна Ольга Володимирівна – доктор педагогічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Воробйов Анатолій Миколайович – кандидат педагогічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Войтович Ігор Станіславович – доктор педагогічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Дем'янчук Анатолій Степанович – доктор педагогічних наук, професор, дійсний член АНВШ України (Міжнародний економіко-гуманітарний університет ім. академіка Степана Дем'янчука);

Карпенчук Світлана Григорівна – доктор педагогічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Коваль Ганна Петрівна – доктор педагогічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Литвиненко Світлана Анатоліївна – доктор педагогічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Лісова Світлана Валеріївна – доктор педагогічних наук, професор, дійсний член АПСН (Рівненський державний гуманітарний університет);

Малафійк Іван Васильович – доктор педагогічних наук, професор, член-кореспондент АПСН (Рівненський державний гуманітарний університет);

Павелків Роман Володимирович – доктор психологічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Петренко Оксана Борисівна – доктор педагогічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Поніманська Тамара Іллівна – кандидат педагогічних наук, професор, член-кореспондент АПСН (Рівненський державний гуманітарний університет);

Руденко Володимир Миколайович – доктор педагогічних наук, професор (Рівненський інститут слов'янознавства Київського славистичного університету);

Сверлюк Ярослав Васильович – доктор педагогічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Тишук Віталій Іванович – кандидат педагогічних наук, професор, член-кореспондент АПСН (Рівненський державний гуманітарний університет);

Ямницький Вадим Маркович – доктор психологічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет).

Затверджено Вченою радою Рівненського державного гуманітарного університету (протокол № 3 від 31.03.2016 р.).

Збірник затверджений ВАК України як наукове фахове видання, в якому можуть публікуватися результати дисертаційних робіт на здобуття наукового ступеня доктора і кандидата наук з педагогіки (постанова Президії ВАК України №1-05/7 від 9.06.1999 р. та додатки до постанови ВАК України від 11.10. 2000 р. № 1 – 03/8 і від 30.03.2011 р. № 1 – 05/3).

За достовірність фактів, дат, назв і т. п. відповідають автори статей. Думки авторів можуть не збігатися з позицією редколегії. Рукописи рецензуються і не повертаються.

Адреса редакції: 33028 м. Рівне, вул. Остафова, 31. Рівненський державний гуманітарний університет

V.M. RUDENKO. TECHNICAL LEARNING CONTENT IN CONTEXT OF SYSTEM ORGANIZATION OF A TECHNICAL KNOWLEDGE

The summary. Technical learning content can be presented system by the hierarchy of the base generalized concepts in unity of natural-science, morphological and functional description of basic technical objects (technique, technology, materials) taking into account multisubjectness, encyclopaedic and other features of technical knowledge.

Key words: technic, technology, matter, morphology, function, principle, method, construction, properties, parameters.

Рекомендовано до друку.

Д-р. пед. наук, проф., дійсний член АПСН С.В. Лісова.

Одержано редакцією 16.02.2016 р.

УДК: 37. 091. 212. 3: 005. 5916

Н.М. РУДЕНКО

РОЗВИТОК ІНТЕЛЕКТУАЛЬНИХ ЗДІБНОСТЕЙ УЧНІВ В УМОВАХ “АКМЕ-ШКОЛИ”

Резюме. Розкрито принципи, методи розвитку інтелекту в умовах експериментальної роботи загальноосвітніх шкіл. Узагальнюється досвід застосування ефективних прийомів формування інтелектуальних здібностей на заняттях з факультативу «Інтелектика» у навчально-виховному комплексі «Колегіум» м. Рівного (Україна).

Ключові слова: розвиток, інтелектуальні здібності, творчі здібності, синтетичне мислення, педагогічна акмеологія.

Постановка проблеми. Демократичні перетворення останніх років в Україні законодавчо закріпили право на свободу педагогічної творчості і вивільнили творчий потенціал учителів, який був спрямований передусім на подолання однотипності і одноманітності в організації навчально-виховного процесу. Розвиток творчості вчителів сприяв широкому запровадженню педагогічних інновацій у масову практику, які вважають однією з основних умов успішної реалізації освітньо-виховних завдань школи, її подальшого розвитку та ефективного функціонування [9].

Запровадження інновацій веде до інтенсифікації інтелектуально-пізнавальної діяльності учнів, переорієнтовує педагогів на ефективну індивідуальну роботу з дітьми, оволодіння сучасними методами та підходами, озброює вихованців засобами самовизнання і самореалізації.

Продуктом творчого пошуку є не тільки технології, форми і методи навчання, нестандартні підходи в управлінні, а й нові навчальні заклади. З цією метою був створений у 1998 році Рівненський державний міський колегіум (НВК «Колегіум»). Педагогічний колектив закладу розробляє науково-дослідну тему: «Психолого-педагогічні засади формування синтетичного типу мислення в умовах реалізації нової моделі – «акме-школа».

Аналіз останніх джерел і публікацій. При розробці концепції експериментальної роботи НВК «Колегіум» педагогічний колектив спирався на аналіз праць таких відомих педагогів світу, як Я. Коменський, К. Вентцель, Л. Толстой, Е. Кей, М. Монтессорі, В. Сухомлінський, а також представників сучасної акмеологічної науки: Є. Рибалко, Б. Ананьєв, О. Бодальов, Н. Вишнякова, Ю. Гагін, Н. Кузьміна, А. Реан, Л. Шиян, О. Ситніков, С. Карпенчук, С. Пальчевський та ін.

Найвищий результат, тобто досягнення вершини (піку) самовираження окремих людей, суспільства чи нації в цілому, в контексті нашого дослідження – професійної діяльності вчителя й аналогічного рівня сформованості учня, окремих компонентів педагогічної діяльності вивчається наукою акмеологією (у перекладі з грецької *акме* – найвищий рівень чого-небудь + *логія*, буквально – наука про вершини) – сукупність наук, що вивчають вершини у розвитку окремої людини й спільності людей та умови їх досягнення. Педагогічна акмеологія – галузь науки акмеології, що виникла порівняно недавно на межі природничих, суспільних та гуманітарних дисциплін і вивчає феноменологію, закономірності й механізми розвитку людини на рівні її зрілості і, особливо, за умови досягнення нею найвищого рівня у цьому розвитку. Провідною умовою, що забезпечує рівень досягнення результативності є мислення [1; 6; 7; 8].

А. Деркач, В. Зазикін, В. Максимова зазначали, що акмеологічний підхід до змісту освіти, технологій навчання й виховання учнів, управління школою дозволяє перевести школу з режиму функціонування до режиму розвитку, при цьому значно підвищується і якість освіти, тому що в усіх суб'єктів освіти систематизуючими стають пізнавальні мотиви, навчання стає внутрішньою потребою, а творче переосмислення дійсності стає провідним. Необхідність акмеологічного підходу в навчально-виховному й управлінському процесі загальноосвітньої школи очевидна, оскільки суспільство очікує від школи, що її випускники будуть комунікабельними, креативними, самостійно мислячими особистостями, які прагнуть до успіху й уміють самостійно будувати індивідуальну траєкторію розвитку. Акмеологічні прийоми, акметехнології пропонують практичне рішення питання особистісного та професійного успіху. Пошук оптимальних, найбільш ефективних способів, що впливають на якість освіти, в останні роки тільки розширюється. Створюються нові педагогічні технології, актуалізуються вже відомі, оскільки все більш явною стає неспроможність традиційної освітньої системи відповідати новим соціокультурним та економічним умовам [1].

© Н.М. Руденко, 2016

Формулювання цілей статті. У статті ми намагалися узагальнити досвід застосування ефективних прийомів формування інтелектуальних здібностей на заняттях з факультативу «Інтелектика» в умовах моделі – «акме-школа».

Виклад основного матеріалу. Провідна ідея дослідно-експериментальної роботи НВК «Колегіум» полягає в припущенні, що саме в умовах «акме-школи» синтетичний тип мислення як універсальний компонент діяльності системи «учитель-учень» забезпечує:

- різнобічну компетентність учителя й учня – переважає синтез знань природничо-математичного, гуманітарного, естетичного циклу ;
- педагогічні уміння й навички, що характеризують його багаторівневу підготовку та забезпечують формування синтетичного типу мислення учня;
- сприйняття дитини як істоти синтетичної (багатогранної), спроможної мислити синтетично (двопівкулеве мислення, що реалізується одночасно за умови перебігу мислительних операцій);
- педагогічну перцепцію та логіку педагогічного мислення – індуктивно-дедуктивний підхід;
- синтетичними засобами їх практичної реалізації у системі «вчитель-учень» [6; 7; 8].

У межах експериментальної роботи в «акме-школі» запроваджуються нові технології навчання та виховання, нові предмети, факультативи й гуртки.

Такою новою формою роботи в НВК «Колегіум» став курс «Інтелектика». Метою роботи факультативу є розвиток інтелектуальних здібностей учнів 5-9 класів. У ході його роботи передбачається формування здібностей до самопізнання та саморегуляції, розвиток креативних способів вирішення наукових та практичних проблем. У 8-му та 9-му класах також йде ознайомлення школярів із теоретичними вимогами щодо організації науково-дослідницької діяльності та формування знань і практичних навичок дослідницької роботи.

Завдання роботи факультативу:

- ознайомлення школярів з особливостями роботи мозку людини;
- ознайомлення учнів з основними теоріями інтелекту;
- ознайомлення учнів з критеріями розвитку інтелекту;
- дослідження особливостей інтелекту та творчих здібностей школярів;
- корекція та розвиток інтелекту та творчих здібностей школярів;
- ознайомлення школярів з особливостями розвитку особистісної сфери учнів;
- ознайомлення учнів із принципами, метою, змістом та методами науково-дослідницької роботи;
- розуміння структури та змісту науково-дослідницької роботи, тобто технології дослідницької роботи.

Факультатив «Інтелектика» має розвивальні цілі:

- розвиток інтелектуальних здібностей учнів і синтетичного мислення;
- розвиток творчих здібностей підлітків;
- розвиток внутрішньої мотивації навчальної діяльності, мотивації самовиховання і саморозвитку;
- формування наукового світогляду;
- розвиток здатності до саморегуляції, самореалізації;
- розвиток навичок рефлексії;
- розвиток почуття власної гідності, впевненості в собі у школярів;
- розвиток адекватної самооцінки;
- розвиток навичок спілкування;
- підвищення групової згуртованості в класах.

При підготовці занять з «Інтелектики» ми проаналізували провідний психолого-педагогічний досвід роботи з розвитку розумових здібностей учнів [1; 2; 3; 4; 9]. І запровадили наступні принципи, методи і прийоми розвитку інтелекту школярів.

По-перше, ми спиралися на такий принцип провідних педагогів, як інтерес дитини до занять, який призводить до зосередження на навчанні [2, 30]. Для того, щоб урок був цікавим, пробуджував допитливість дітей, необхідно використовувати різні ігри, загадки, «творчий магазин» та ін. Це все заради того, щоб учень не стомлювався і у нього завжди було бажання продовжувати працювати на уроках. Предмет вивчення має мати відчуття новизни, бути захоплюючим.

Другий принцип – співпраця дітей, неоцінима база якої – різновіковість [2, 30]. Використовуючи на наших уроках з «Інтелектики» систему заохочувальних балів, організацію конкурсів, ігор «Що? Де? Коли?» серед учнів різних вікових категорій, запровадження ролі на заняттях вчителів-помічників зі старших класів, ми реалізуємо принцип співпраці та різновіковості.

Наступний принцип – принцип «самонавчання», «самовираження», «само активності», який припускає опосередковану дію на дитину за допомогою роботи і ретельно підбраного матеріалу. «Завдання педагога і полягає швидше в тому, щоб сприяти, спостерігати, заохочувати, спонукати, ніж утручатися, наказувати або обмежувати» – писала Монтессорі [2, 43].

В. Джеймс підкреслював, що здатність дитини утримувати увагу – це справжнє джерело розсудливості, волі, освіти [3]. Саме тому ми на кожному занятті з «Інтелектики» використовуємо наступні вправи на розвиток уваги: «Зелена крапка», «Пальці», «Друкарська машинка», «Скоромовки», «Глухі й сліпі», «Зірке око» та ін.

У психології індивідуального виховання помітне місце займає проблема розвитку уяви і творчості, що розвивається разом з розвитком розумових здібностей дитини через взаємодію з довкіллям. Для того, щоб

дитина була в стані творити, слід надати їй повну свободу її внутрішньої духовної діяльності: свободу вибирати в своєму оточенні те, що її привертає, спілкуватися з ним, не відволікаючись так довго, як їй подобається, робити свої «відкриття» і з власної волі ділитися ними з іншими. Тому прихильники акмеології не рекомендують «перенасичувати» дітей казками і різними фантастичними історіями, вважаючи, що немає жодних підстав вважати, що пасивне сприйняття творчості дорослих, насиченої образами, яким у дитячій душі не відповідають ніякі адекватні особисті переживання, культивують «творчу уяву».

Виходячи з цієї тези, особлива роль на заняттях з «Інтелектики» належить вправам з розвитку уяви і креативності: «Фантазери», «Телеграми», «Головоломка», «Придумай свою казку» та ін, де школярі створюють свої, особисті фантастичні образи в творах і на малюнках.

На факультативі, враховуючи здобутки сучасної психології, педагогіки, акмеології, ми також запроваджуємо наступні методи і форми роботи :

– на чуттєво-образному рівні мисленнєвої діяльності: уроки мислення (за В.О. Сухомлинським); психодрама; евристичні методи (фантазування, гіперболізація); «мозковий штурм» (А. Осборн); методи «вживання», «образного бачення» (за Хуторянською), використання штучних асоціативних знаків, мнемотехніка та ейдотехніка тощо;

– на словесно-логічному й теоретичному рівнях: проблемні запитання, ситуації, вправи на розвиток логічних операцій (аналіз, синтез, узагальнення, абстрагування, конкретизація та ін.); герменевтика; ейдотехніка; метод евристичних запитань (Квінталіан); тощо;

– на практичному рівні: груповий інтелектуальний тренінг, проектні методики, модульне навчання; операційні методи (практичні й лабораторні заняття); методи «Ділова гра», «Творчий діалог» тощо [8].

Висновки дослідження. За результатами психодіагностичного обстеження за три роки проведення експериментальної роботи в НВК «Колегіум» у школярів підвищилася навчальна мотивація, рівень концентрації уваги, розширився обсяг уваги, збільшилися об'єм оперативної пам'яті, показники рівня інтелекту й креативності.

Ми вважаємо, що запровадження факультативного курсу «Інтелектика» допомагає учням сформувати у них ініціативність, краще зрозуміти свої бажання і почуття, навчитися регулювати своєю поведінкою, розвинути активність, відповідальність, конкурентноспроможність.

ЛІТЕРАТУРА

1. Акмеология: учебное пособие / сост.: А. Деркач. В. Зызыкин. – СПб.: Питер, 2003. – 256 с.
2. Дичківська І.М. М. Монтессорі: теорія і технологія / І.М. Дичківська, Т.І. Поніманська. – К.: Видавничий Дім «Слово», 2009. – 304 с.
3. Джеймс В. Психологія / В. Джеймс. – М.: Педагогіка, 1991. – 368 с.
4. Дубасенюк О.А. Роль аксіоматичного методу у розвитку інтелектуальних здібностей обдарованих учнів підліткового віку / О.А. Дубасенюк // Всеукра. наук-практ. семінар «Особистісні інтелектуальні якості обдарованого учня у підлітковому віці». – К.: ІОД, 2011. – С. 8-13.
5. Карпенчук С.Г. Синтез прогресивних ідей світової педагогіки в досвіді А.С. Макаренка: від синтетичної антропології до синтетичної педагогіки / С.Г. Карпенчук // Науковий вісник Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького. Серія: Педагогіка, 2009. – № 2 – С.26-49.
6. Карпенчук С.Г. Синтез у педагогічному досвіді А.С. Макаренка: контекстуальний аналіз: монографія / С.Г. Карпенчук. – Рівне, 2008. – 298 с.
7. Модель інноваційного освітнього закладу «Акме-школа». науково-метод. посібник. – Рівне, 2014. – 114 с.
8. Пальчевський С.С. Акмеологія [Текст]: навч. посібник / С.С. Пальчевський. – К.: Кондор, 2008. – 398 с.
9. Формування синтетичного мислення // Збірка матеріалів науково-теоретичного семінару. – Рівне, 2012. – 104 с.

Н.Н. РУДЕНКО. РАЗВИТИЕ ИНТЕЛЛЕКТУАЛЬНЫХ СПОСОБНОСТЕЙ УЧАЩИХСЯ В УСЛОВИЯХ “АКМЕ-ШКОЛЫ”

Резюме. Раскрыты принципы, методы развития интеллекта в условиях экспериментальной работы общеобразовательных школ. Обобщается опыт использования эффективных приемов формирования интеллектуальных способностей на занятиях факультатива «Интеллектика» в учебно-воспитательном комплексе «Коллегиум» г. Ровно (Украина).

Ключевые слова: развитие, интеллектуальные способности, творческие способности, синтетическое мышление, педагогическая акмеология.

N.M. RUDENKO. DEVELOPMENT OF INTELLECTUAL CAPABILITIES OF PUPILS IN THE “ACME-SCHOOLS” CONDITIONS

The summary. Principles are exposed, methods of development of intellect in the conditions of experimental work of general schools. Experience of application of effective receptions of forming of intellectual capabilities is summarized at the optional course «Intellectica» in an educational complex «Collegium» Rivne (Ukraine).

Key words: development, intellectual capabilities, creative capabilities, synthetic thought, pedagogical acmeology.

Рекомендовано до друку.
Д-р психол. наук, проф. Р.В. Павелків.

Одержано редакцією 16.02.2016 р.

ЗМІСТ

<i>Малафійк І.В.</i> Життя як спалах зірки.	3
<i>Гладкова В.М.</i> Професійний саморозвиток майбутнього фахівця сфери “Людина-Людина”.	5
<i>Руденко В.М.</i> Зміст технічних дисциплін у контексті системної організації технічного знання.	7
<i>Руденко Н.М.</i> Розвиток інтелектуальних здібностей учнів в умовах “акме-школи”.	11
<i>Нечипорук Л.І., Терешко Л.В.</i> Акмеологічні орієнтири формування соціальної компетентності школярів в загальноосвітніх навчальних закладах.	14
<i>Скрипник Н.С.</i> Методичне забезпечення стимулювання у студентів позитивно-активної мотивації до формування й розвитку суб’єктної позиції.	16
<i>Найда Р.Г.</i> Парадигма життєтворчості в акмеологічному розвитку особистості майбутнього фахівця.	19
<i>Дідик Н.М.</i> Оптимізація розвитку професійно значущих характеристик особистісної зрілості майбутніх психологів під час професійної підготовки.	22
<i>Сойчук Р.Л.</i> До питання формування позитивної національної ідентичності як основи національного самоствердження особистості.	24
<i>Бордюк В.М.</i> Акмеологічний підхід до естетичного виховання студентської молоді.	28
<i>Петрук І.С.</i> Розвиток методичної компетентності вихователів дошкільних навчальних закладів як педагогічна проблема.	31
<i>Сопотницька О.В.</i> Потенціал акмеологічного підходу у формуванні готовності майбутніх вчителів фізичної культури до тренерської діяльності з ігрових видів спорту.	35
<i>Карпенчук С.Г.</i> Мотивація навчальної діяльності на основі сугестопедичного підходу.	38
<i>Ляска О.П., Істомліна-Напорчук А.Г.</i> Активізація саморозвитку майбутнього інженера-педагога в процесі його професіоналізації засобами педагогічного супроводу.	45
<i>Хатуничева С.М.</i> Самореалізація майбутнього вчителя у процесі формування готовності до самовдосконалення.	50
<i>Шевців М.В.</i> Дидактико-інноваційні методи ефективності викладання базових біологічних дисциплін.	55
<i>Мороз Л.В., Дуброва А.С., Трофімчук В.М.</i> Сугестопедія як метод інтенсивного навчання іноземної мови.	58
<i>Зубрик А.Р.</i> Новітні форми та методи роботи у підготовці фахівців із гуманітарних дисциплін.	61
<i>Остапчук М.В.</i> Принципи сугестопедagogіки у навчанні школярів фізики.	65
<i>Шевченко А.В.</i> Впровадження інтерактивних технологій для формування когнітивно-пізнавального критерію фахової компетентності майбутніх офіцерів тилу.	68
<i>Горопаха Н.М.</i> Використання ідей Марії Монтесорі в екологізації розвивального середовища інклюзивної групи дошкільного закладу.	71
<i>Марченко О.Г.</i> Модель педагогічної системи формування інноваційного освітнього середовища у вищих військових навчальних закладах авіаційного профілю.	75
<i>Полюхович Н.В., Остапчук Н.О.</i> Формування мотивації майбутніх учителів економіки до вивчення інформаційно-комунікаційних технологій.	79
<i>Федорчук В.В., Аліксійчук О.С.</i> Використання інноваційних педагогічних технологій у підготовці майбутніх вчителів музики.	83
<i>Шурин О.І.</i> Особистісно-орієнтований підхід як важлива умова ефективності процесу навчання майбутнього вчителя технологій.	86
<i>Іващенко М.В., Бикова Т.Б.</i> Особливості підвищення ІКТ-компетентності студентів педагогічних вищих навчальних закладів засобами веб-технологій.	89
<i>Лесняк Н.В.</i> Інтегративна мовленнєва складова організації зображувальної діяльності.	93
<i>Дмитришина Н.М.</i> Роль іншомовної комунікативної компетентності у процесі формування конкурентоздатної особистості.	97
<i>Грицай Н.Б.</i> Інноваційні навчальні технології у проведенні екскурсій із біології.	99
<i>Галатюк Т.Ю., Галатюк М.Ю.</i> Методи навчання в контексті розвитку методологічної культури старшокласників під час вивчення природничих предметів.	102
<i>Мардарова І.К.</i> Підготовка вихователів до створення дидактичних відеоматеріалів для дітей дошкільного віку.	105
<i>Богачик М.С.</i> Формування комунікативної компетентності майбутніх учителів англійської мови у контексті компетентнісного підходу.	108
<i>Казначєєва Л.М.</i> Формування та розвиток риторичних навичок студентів в умовах вищої освіти.	111
<i>Семенова О.О.</i> Використання інформаційних технологій у процесі формування креативної компетентності майбутніх педагогів-філологів.	114
<i>Гнедко Н.М.</i> Використання віртуального навчально-контролюючого комплексу в освітньому процесі.	117
<i>Стихун Л.П., Стихун Н.В.</i> Місце та роль театральних педагогічних інноваційних технологій у творчому розвитку професійної майстерності вчителя.	119
<i>Шутяк В.Г.</i> Підвищення ефективності вивчення дисципліни “Трудове навчання з практикумом” студентами напряму підготовки “Початкова світа”.	123

Колосяк Л.М. Використання варіативного компоненту в навчальних програмах та планах професійного навчання з метою наближення професійно-практичної підготовки до потреб підприємств-замовників кадрів.127

Козут Н.М. Проблема компетентнісного підходу в підготовці вчителів початкової школи у дослідженнях науковців німецькомовних країн та України.129

Туровська І.О. Формування мовленнєвої компетентності у студентів-медиків: психологічний аспект.132

Каштан Н.Б. Використання хмарних технологій в освітньому процесі сучасного навчального закладу.135

Костолович Т.В. Особливості формування мовної особистості майбутнього філолога.137

Романюк А.А. Особливості застосування сучасних засобів наочності у початковій школі в контексті нових педагогічних парадигм.140

Денисюк Л.В., Данілова Н.Р. Інноваційні технології викладання іноземної мови на немовних спеціальностях у вищих навчальних закладах.144

Сидорчук Н.Л. Концептуальні основи професійної підготовки майбутніх інженерів-будівельників: рефлексивна парадигма.147

Відомості про авторів.151